

MINIATÜRÖK

WAHRMANN MÓR (1832—1892)

Wahrmann Mór

politikus szellemes ember volt. 1882-ben az országgyűlési képviselők Munkácsy-lakomát rendeztek a nagy festőművész tiszteletére. Az asztalnál a helyet jó előre megjelölték, hogy ki hová fog ülni. A többi kö-

zött báró Kemény és Wahrmann Mór közé jutott az öreg Somssich Pál.

Hanem Somssichot hiába várták; valami dolga akadhatott, nem ment el a banketre. Amikor leültek a lakomához, azért csak fenntartották a helyét, hátha később megérkezik.

Csak nem érkezett meg.

Ez alatt a várakozás alatt aztán ki-gondolt báró Kemény egy viccet. Oda-fordult Wahrmannhoz és azt mondta neki:

— Mórckám, üres ám a szomszédod!

— Nem csoda — válaszolta Wahrmann —, hiszen te vagy a szomszédom, kegyelmes uram.

Báró Kemény — amint a krónika feljegyezte — az egész lakoma alatt nem viccelt többé.

*

KRIZA JÁNOS (1812—1875)

unitárius püspök tréfás kedélyű ember volt. Egyik legbensőbb barátja, a kiváló történész, Jakab Elek szangvinikus véralkatáról volt ismeretes. Jakab egy névnapi ünnepségén, amikor a jókedv már magasra csapott, a beszéd a házigazda fel-fellobbanó heves modorára terelődött. Egyesek lélek-tani, mások más szempontból magyarázták.

Kriza közbeszólt:

— Mindnyájan tévedtek. Barátunk nevésségének nagyon természetes oka van. Mikor ő született, Szentgericén annyibor termett, hogy nem férvén el a hordókban, kutjaikba öntötték a székyel atyafiak. Így aztán édesanyja kénytelen volt víz helyett borban fű-rösztelni meg az ártatlan csecsemőt.

*

SAPHIR MORITZ GOTTLIEB

(1795—1858)

Saphir M.G.

így elmélkedett a pénzről:

— A világon kétféle ember van: akiknek pénzük van és akiknek nincs pénzük. Ez utóbbiak tulajdonképpen nem is emberek, vagy szegény ördögök, vagy angyalai a béketüresnek és lemondásnak.

PéNZ, fog és feleség nélkül jövőnk a világra; pénz, fog és feleség nélkül hagyjuk el a világot. Ha az embernek foga és felesége van, ezek esztendőkönt át kinozzák, míg néha kénytelen tőlük megválni. Fog és feleség

maguktól jönnek s ha az ember rájuk különös gondot nem fordít, megromlanak. Bezeg a pénz nem jön magától és az ember sokszor kimegy a világból, anélkül, hogy pénze lett volna.

— Kinél van a pénz? A gazdagoknál! Ha a szegényeknél volna, akkor a gazdagok lennének nyomorult ördögök. Nem művészet gazdagnak lenni, ha az embernek sok pénze van és nem különös érdem szegénynek lenni, ha az embernek nincs.

A pénz egy számjegy, mely csak a hozzáfüggeszkező zérusok által válik igazán értékesé. A pénz egy ércszizmasarok a törpék számára, mely által ők is szintén nagyok, sőt még nagyobbak, mint mások. A pénz aranykőnycepp, melyet a sors egy élehetlen ördög nyakára hullat, ki-nek szív nem lakik kebelében.

Mi a pénztelenség? A pénztelenség oly valami, mellyel minden üres zseb tele van s melyet minden ember kinek semmi sincs a markában, ujjai-val megfoghat. A pénztelenség a természet halk felszólítása: „Csinálj adósságot!” A pénztelenség az emberi szellemet vizre és kenyérré kényszeríti, ugymint: a költészet vizére és a tudásra, ami legtöbbször csak száraz kenyeret ad! A pénztelenség zsebeink huzamosabb tűszentése, melyre az egész világ ezt mondja: „Segíts Isten!” A pénztelenség gyöngye fejfájás nagyuraknál, gyomorémelyég és a gignerlínél, rossz betegség a katonánál és gutaütés a kereskedőnél.

*

RULHIÈRE CLAUDE (1735—1791)

francia történész és költő előtt megjelent egy ifju fűzfaóéa, hogy két új versét Rulhière-nek felolvassa és véleményét kérje rólok. Miután az el-sőt meghallgatta és az ifju a másikat akarta zsebéből kivenni, Rulhière így szólt hozzá:

— Nekem jobban tetszik a másik.

*

DEMOSTHENES (Kr. e. 384—322),

athéni államférfiu, az ókor legnagyobb szónoka, bevádolta Aischinest, hogy midőn a makedón királynál járt követségben, meg hagyta magát vesztegetni. Midőn Aischines e vád ellen védekezett, szónoklatot tartott, de kezével semmiféle taglejtést nem végzett, leeresztve tartotta azt. Demosthenes ekkor felkiáltott hozzá a szónoki emelvényre:

— Mindennek megvan a maga ideje; nem itt a szószeiken, hanem a követségben kell a köpenyeg alá dugni a kezét.

*

BARÓ EÖTVÖS LÓRÁND-nak

(1848—1919),

a világhírű magyar fizikusnak, volt egy Ádám nevű szolgája, aki világhírű, tekintélyes gazdája mellett ugyancsak híressé vált, mert Eötvös egyetemi óráin ő készítette elő évtizedeken át a kísérleteket, úgyhogy félig-meddig maga is tudósnak érezte

magát. Nem is beszélt máskép Eötvös-ről és sajátmagáról, mint így: „Mi ezt nem így csináljuk, mi más módszert alkalmazunk” stb. Adám bácsinak az egyetem épületében volt egy szép kétszobás kis lakása. Egyszer vaiakije elhalálozott, feleslegessé vált a két szoba. Elhatározta Ádám, hogy az egyiket kiadja valami jóra való, jólfizető hallgatónak. Ki is tett egy nagy cédulát az aulába, rajta a következő szöveggel:

„Tiszta, világos kis szoba rendes diáknak olcsón kiadó. *Egyetem a házban*”

Felesleges hangsúlyoznunk, hogy a hirdetésben milyen csábosan van kidomborítva az a roppant nyelvényem, ami a szobácska bérlőjére várt!

*

BERNAT GASPÁR-t (1810—1873),

Bernat Gazsi

korának kedvelt humoristáját egyszerű falura hívták meg agarászni. Bernát Gazsi, mint illik, meg is jelent a kütüztött időre. Azonban nagy kellemetlenség érte az össze-gyűlt vadásztársaságot. Ugyanis az

agarászásnak el kellett maradnia, mert a házigazda egyetlen agara hirtelen megvakult.

— Biz ez nagy baj — szólt a humorista —, hanem azért még lehetne segíteni a dolgon.

— Hogyan? Miképpen? Halljuk! — támadtak rá egyszerre.

— Csak úgy — felelte egykedvűen Bernát Gazsi, mialatt egy pincsi kutyát fedezett fel a folyosón —, csak úgy, hogy e pincsit odakötjük a vak agar nyakára s a pincsi majd néz, az agar pedig — fut.

*

ADOLF GYÖRGY (1817—1893),

Schaumburg-Lippe hercegség fejedelme, midőn 1863-ban Frankfurtban a fejedelmek kongresszusa ülésezett, a város által rendezett nagy ünnepélyen is megjelent, melyre Frankfurt város előkelőségei is hivatalosak voltak. A német szövetség fejedelmei a díszterem külön elzárt részében kis asztaloknál ültek és élénk társalgásba merültek. Egyszerre általános mozgás támadt a felséges és fenséges uraságok közt. A koronás fők fölemelkedtek, hogy egy éppen körükbe lépő, semmit se mutató pici uracskaát üdvözöljenek; csupán Adolf György herceg maradt az összes jelenlevők bámulatára ülve. Erre odalépett hozzá a hesseni válsztófejedelem és azt sugta a fülébe:

— De, kedves herceg, ön nem fogja ezt az urat üdvözölni? Nem tudja, kicsoda ez az ur?

— Nem.

— Hisz ez Rothschild báró.

— Eh, mit! Semmi közöm hozzá! Egy fillérrel sem tartozom neki.